

1. Obiekt

13/3 KOŚCIÓŁ P.W. ŚW. BARBARY

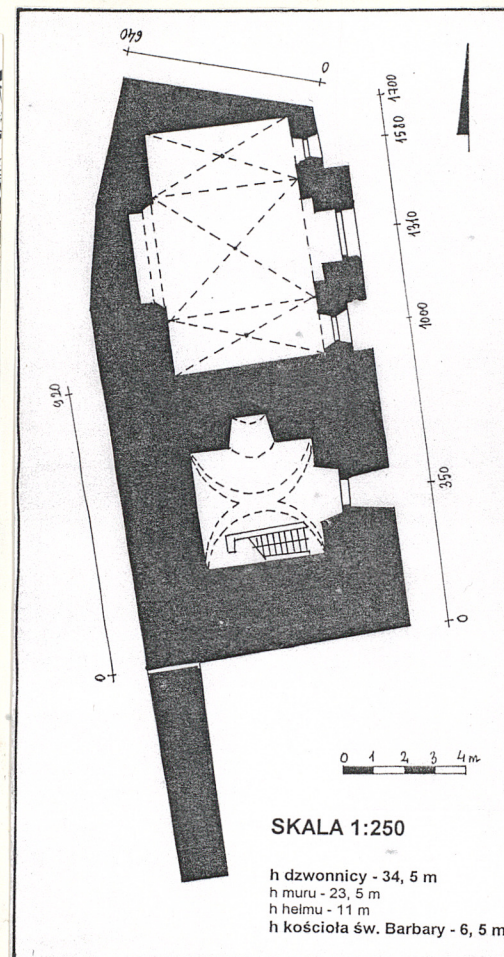
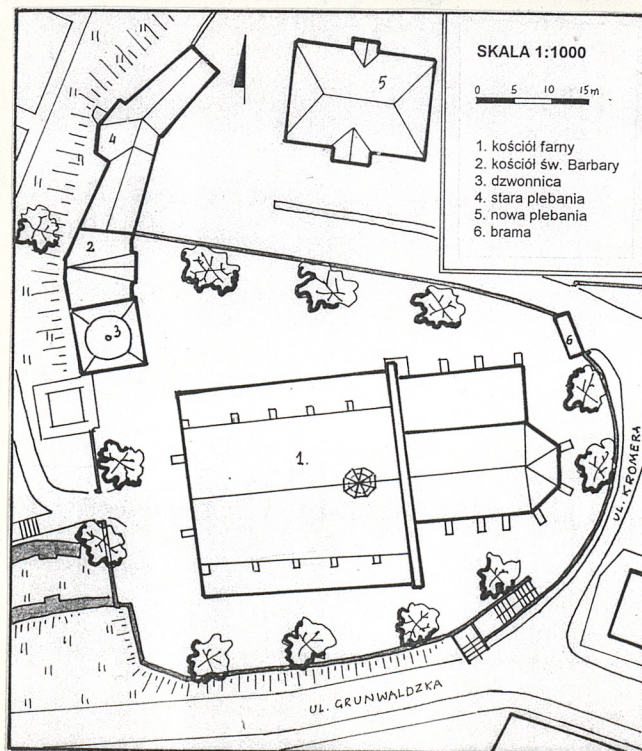
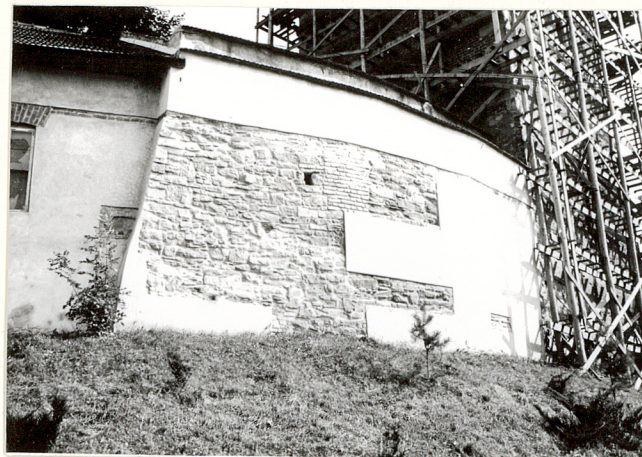
2. Czas powstania

XV w. i ok. 1860

3. Miejscowość

BIECZ

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

Biecz
ul. Kromera 16

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo krośnieńskie

gmina Jasło BIECZ
pow. GORLICE

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna

przed 1 VI 1975

województwo rzeszowskie

powiat Gorlice

8. Właściciel i jego adres

Parafia rzymskokatolicka
p.w. Bożego Ciała
Biecz, ul. Kromera 16

9. Użytkownik i jego adres

J.W.

10. Rejestr zabytków

(A - 5) 5-2N 2 15.11
Nr data 1948 r.

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Kościół p.w. św. Barbary w Bieczu wzniesiony został w II poł. XV w. w bezpośrednim sąsiedztwie dzwonnicy kościoła parafialnego, zlokalizowanej w obwodzie murów obronnych. Pierwotnie kościół ten - obsługiwany przez kler parafialny - pełnił funkcję kaplicy cmentarnej, w związku z funkcjonowaniem przy parafialnej świątyni cmentarza. Po przeniesieniu w II poł. XVIII w. cmentarza parafialnego na nowe miejsce, kościół ten - pozbawiony dawnej funkcji - uległ stopniowemu zapomnieniu i z czasem dewastacji. W latach 60. XIX w. przystąpiono do kompleksowego remontu świątyni, w wyniku której otrzymała ona swą obecną - neogotycką postać. W trakcie prac m.in. przemurowano ścianę frontową, wykonano nowe sklepienie krzyżowo-żebrowe, wymieniono kamienny portal wejściowy. Mimo przeprowadzonego remontu kościół nie odzyskał swego dawnego znaczenia, ponownie popadając w zapomnienie.

Obecnie pozbawiony funkcji oczekuje pilnych prac konserwatorskich.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje).

Kościół położony jest w zach. części starego miasta, w obwodzie średniowiecznych murów obronnych, ok. 10 m na pn.-zach. od kościoła parafialnego. Otworem wejściowym skierowana na wsch. Od pd. kościół przylega do dzwonnicy kościoła parafialnego, od pn. zaś do budynku starej plebanii. Zachodnia ściana kościoła stanowi integralny element pierścienia średniowiecznych murów obronnych.

Materiał i konstrukcja - kościół murowany z cegły z użyciem ciosu piaskowcowego. Ściany zewnętrzne o licu ceglany, spoinowane. Ściany wewnętrzne pokryte gładkim tynkiem wapienno-piaskowym. Cokoł kamienny z ciosu piaskowcowego. Wieżba dachowa drewniana, konstrukcji krokwiowej. Dach kryty blachą ocynkowaną. Schody zewnętrzne i posadzka kamienne. Wnętrze przekryte trójprzęsłowym sklepieniem krzyżowo-żebrowym, na kamiennych wspornikach. Otwory okienne prostokątne, zamknięte ostrołukowo. Okna krosnowe, drewniane, w formie maswerku, w kamiennych obramowaniach. Portal wejściowy kamienny, z ciosu piaskowcowego, zamknięty ostrołukowo, bogato profilowany. Drzwi dwuskrzydłowe, deskowe, na kowalskich zawiasach.

Rzut - kościół na rzucie zbliżonym do prostokąta, z ryzalitem na osi elewacji wsch. /jedynej nie osłoniętej/. Na osi ryzalitu głęboko rozglifiony portal wejściowy. Po bokach ryzalitu głęboko rozglifione otwory okienne.

Bryła - kościół jednokondygnacyjny, usytuowany pomiędzy dzwonnica kościoła parafialnego a starą plebanią. Jego zachodnia ściana przylega bezpośrednio do miejskich murów obronnych. Ściana wsch. rozczłonkowana ryzalitem zwieńczonym trójkątnym szczytem ze sterczynami. Dach pulpitowy jednospadowy, nad ryzalitem niski dwuspadowy.

Elewacje - o fakturze ceglanej z elementami kamiennymi. Elewacja wsch. /jedyne eksponowana/ trójosiowa, z jednoosiowym ryzalitem zwieńczonym sterczynowym szczytem. Na osi ryzalitu portal ciosowy, profilowany, zamknięty ostrołukowo, górą obramowany rodzajem kamiennej wimpergi z kwiatonem. Nad portalem dwie kamienne tablice z napisami: 1. "Tu był /dawniej / kościół / S. Barbary", 2. "XIV / Stacya / 1869". Na osi szczytu niewielkie prostokątne, wydłużone okno zamknięte półkoliście. Skrajne osie elewacji wsch. przeprute wysmukłymi prostokątnymi, zamkniętymi ostrołukowo oknami, pod którymi przebiega profilowany gzyms kordonowy, łączący się z "wimpergą" ryzalitu.

Wnętrze - jednoprzestrzenne, przekryte trójprzęsłowym sklepieniem krzyżowo-żebrowym, spływającym na kamienne wsporniki. W ścianie zach. płytki wzniesienia ołtarzowa z mensą.

Wyposażenie - neogotycki ołtarz z II poł. XIX wieku, ze starszym obrazem i rzeźbami /XVII w.?, być może ze starszego ołtarza.

Instalacje - elektryczna.

14. Kubatura

350 m³

15. Powierzchnia użytkowa

55 m²

16. Przeznaczenie pierwotne

sakralne

17. Użytkowanie obecne

sakralne

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

Po raz ostatni obiekt odnawiany w okresie międzywojennym.

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Ogólny stan zachowania kościoła określić należy jako zły. Mury przyziemia bardzo silnie zawilgocone, ze śladami aktywności mikroflory. Na elewacji wsch. widoczne liczne uszkodzenia powierzchniowe ceglanego lica muru i detali kamiennych. Wewnątrz widoczne ubytki w tynku /głównie na skutek zawilgocenia/. W nie najlepszym stanie znajduje się także więźba i pokrycie dachu.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

W najbliższym czasie konieczne jest przeprowadzenie odwodnienia i osuszenia ścian kościoła, połączone z założeniem izolacji przeciwwilgociowej. Pilnych prac konserwatorskich wymagają elewacje kościoła oraz jego wnętrze /uzupełnienie tynków, wzmocnienie i hydrofobizacja detali kamiennych, wymiana zniszczonych elementów/. Wymiany wymaga także pokrycie dachowe.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- Materiały do historii miasta Biecz /1361-1632/, w opracowaniu F.Bujaka, Kraków 1914.

22. Bibliografia

- Biecz. Studia historyczne /praca zbiorowa pod red. R.Kalety/, Wrocław 1963.
- A.Kamienibrodzki, Biecz i jego zabytki, "Tygodnik Ilustrowany", t.II, 1869, s.40.
- T.Ślawski, Biecz, Rzeszów 1986.
- T.Ślawski, Biecz. Przewodnik, Biecz 1995.
- S.Tomkiewicz, Powiat gorlicki. Teka Grona Konserwatorów Galicji Zachodniej, Kraków 1900.

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Mariusz Czuba VIII 1997 r. *MC*
imię, nazwisko, data, podpis
plany, rysunki mgr Mariusz Czuba VIII 1997 r. *MC*
imię, nazwisko, data, podpis
zdjęcia fotogr. mgr Mariusz Czuba VIII 1997 r. *MC*
imię, nazwisko, data, podpis
miejsce przechowywania negatywów PSOZ OW Krosno

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Wkładka

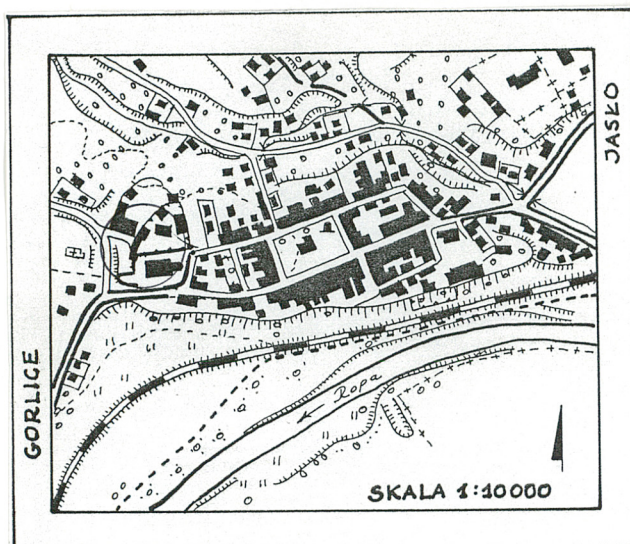
1. Miejscowość

BIECZ

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ P.W. ŚW. BARBARY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) Plan orientacyjny i 7
zdjęć: 1,2. widok ogólny od wsch., 3. wnętrze, 4. fragment
sklepienia, 5. portal, 6. okno w elewacji wsch., 7. wspor-
nik sklepienny

1.

2.

Wkładkę założył: mgr Mariusz Czuba VIII 1997 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ OW Krosno

3.

4.

5.

6.

7.

